

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Yasunari
Kawabata
Călătorie
cătref
curcubeu

Traducere din japoneză, note și postfață de
GEORGE T. ȘIPOȘ

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

YASUNARI KAWABATA

NIJI IKUTABI

Copyright © 1950–1951, The Heirs of Yasunari Kawabata
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2025,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KAWABATA, YASUNARI

Călătorie către curcubeu / Yasunari Kawabata; trad. din
japoneză, postf. și note de George T. Șipoș. – București:

Humanitas Fiction, 2025

ISBN 978-606-097-636-3

I. Șipoș, George T. (trad.; postf.; note)

821.521

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

Un curcubeu hibernal

1

Asako a văzut curcubeul arcuindu-se pe malul opus al Lacului Biwa.

Trecuseră de Hikone și se îndreptau spre Maibara. La final de an, trenul era aproape gol.

Când să se fi înălțat curcubeul? Lui Asako, care se uitase cu atenție la suprafața apei, îi păru că apăruse brusc, de niciunde.

Bărbatul așezat pe bancheta din fața ei îl văzuse și el:

— Chiiko, Chiiko, ia uite, curcubeu'-curcubeu'! exclamase și ridicase în brațe la fereastră copilașul cu care călătorea.

De la Kyōto, Asako se așezase în fața lui în compartimentul cu patru locuri. Cu tot cu bebelușul, erau trei persoane în compartiment.

Asako stătea lângă fereastră. Bărbatul era la culoar, dar, după ce-au trecut prin tunelul de la Higashiyama, a așezat copilul pe locul de lângă el și i-a sprijinit căpșorul pe poale ca pe o pernă.

— E cam sus... spuse, și se apucă să-și împăturească pardesiul.

Asako îl urmări curioasă să vadă dacă reușește să împătorească haina pentru a-i face o pernă fetei, dar bărbatul se descurcă de minune. Puse apoi haina împăturită sub copil, ajustând astfel înălțimea pernei oferite de propria poală. Copilașul era înfășurat bine într-o păturică moale cu elemente florale. Tot dând din mânuțe, și-a ridicat ochișorii către tatăl ei.

Asako observase încă de pe peron că omul părea să călătorească singur cu bebelușul. Când s-au găsit stând față-n față se întrebese dacă n-ar fi fost frumos să se ofere să ajute cumva.

Când ridicase fetița ca să-i arate curcubeul, bărbatul i se adresă:

— Rar lucru, un curcubeu iarna...

— Nu mai spuneți! Asako nu știu ce să spună, fiind luată prin surprindere de faptul că i se adresase.

— Ba nu, mint, se contrazise tot el. Nu-i chiar așa de rar. Ne-apropiem de Maibara și linia Hokuriku pornește din Maibara. Odată, pe când veneam din direcția opusă, de la Kanazawa la Maibara către Kyōto, am văzut miriade de curcubeie din tren. Sunt multe curcubeie de-a lungul liniei Hokuriku. Care mai de care mai minion și mai drăguț. De cum ieși din tunel se zăreau puzderie de curcubeie mici înălțate peste dealuri și-agățate din vale până pe malul mării. Să tot fie vreo trei, patru ani de-atunci. Nu mai știu ce lună era, dar Kanazawa era acoperită de-o pătură subțire de omăt, așa că trebuie să fi fost tot iarna.

Și-atunci tot cu bebelușul să fi fost? se trezi Asako întrebându-se. Aș, își dădu ea seama, cum să fi fost acel copil pe lume acum trei, patru ani? Îi spuse, stăpânindu-se să nu o pufnească râsul:

— Eu una, când văd un curcubeu, nu pot să mă gândesc decât la primăvară, vară.

— Așa e, culorile acelea... nu-s de fel hibernal.

— Mergeți de la Maibara la Kanazawa, nu?

— Azi?

— Da.

— Azi ne ducem acasă, la Tōkyō.

Bebelușul își pusese palmele pe sticla ferestrei.

— Oare ea știe că-i un curcubeu? Când se uită la el... spuse Asako. Își pusese această întrebare ceva mai devreme.

— Hmm... Știi și eu? se gândi bărbatul.

— Nu cred. În mod clar, n-are cum.

— Dar, de văzut, îl vede, nu?

— Eu zic că da. Deși, pe de altă parte, bebelușii nu văd la depărtare și nici nu sunt interesați de lucrurile de departe. N-au nevoie să se uite la ele. Pentru ei nu există nici spațiu îndepărtat, nici timp îndepărtat.

— Câte luni are?

— A făcut nouă, răspunse el răspicat și întoarse fetița cu fața către el: Nu-i mai arăt curcubeul lui Chiiko, că mă ceartă domnișoara.

— Vai, chiar deloc! Cum să vă cert? Chiar mă gândeam ce fericită trebuie să fie Chiiko să meargă cu trenul cu tatăl ei, să stea în brațe și să vadă un curcubeu când e așa de mică...

— N-o să-și amintească ea...

— Dar, dacă v-amintiți dumneavoastră și-i povestiți și ei, e de-ajuns.

— Asta o să și fac. În fond, și când o să se facă ea mare, tot o să aibă nevoie să meargă din când în când pe drumul Tōkaidō.

Bebelușul se uită la Asako și zâmbi.

— Pe de altă parte însă, cine știe dacă o să mai aibă vreodată ocazia să vadă un curcubeu peste Lacul Biwa, indiferent de câte ori o să mai meargă pe Tōkaidō, continuă bărbatul. Spuneți ceva despre cât de fericită trebuie să fie, nu? Eu unul cred că noi,ăștia mai în vârstă, ne închipuim că dacă vedem un curcubeu la final de an trebuie să fie un semn că anul următor va fi plin de noroc.

— Asta așa-i, încuviință Asako.

Văzând acel curcubeu, Asako se simțise cumva atrasă de ideea de a face măcar o dată în viață¹ o călătorie către el, pe partea cealaltă a luciului lacului, la tărâmul unde se înălța arcul colorat. Sau, mai realist vorbind, i se făcuse poftă să meargă-ntr-o excursie pe malul celălalt al lacului, unde se afla curcubeul. Trecuse și ea de nenumărate ori cu trenul pe acolo, dar nu se gândise niciodată serios la malul opus al Lacului Biwa. De altfel, din câți călători tot trec pe drumul Tōkaidō, foarte puțini ajung vreodată și de partea cealaltă a lacului.

Preț de-o clipă, pe când trenul se îndrepta către dreapta apei, lui Asako i se păru că mergea și ea către curcubeu.

— Malurile pe-aici sunt pline de rapiță și astragal. Ce bucurie trebuie să fie să vezi un curcubeu arcuit peste ele primăvara, când e totu-n floare, mai spuse bărbatul.

— Frumos trebuie să fie, da, îi replică Asako.

— Un curcubeu iernatic e straniu, totuși. Ca o floare de la tropice înflorită la poli sau ca dragostea unui rege uitat de istorie. Poate pentru că-i rupt și tăiat la rădăcină. . .

1. Sintagmă dificil de redat în traducere: *Ikite yukitai yō datta* („Îi părea că ar fi vrut să meargă cât era încă-n viață“).

Și, exact pe când bărbatul îl descria, curcubeul se rupse. Nu mai rămăsese decât picioarele, partea arcuită pierzându-se printre nori.

Atârnați imobil peste lac, norii prevesteau ninsoare. Cu toate că acopereau totul până pe malul celălalt, se rupeau pe undeva la joasă altitudine, lăsând o fâșie de lumină strălucitoare să cadă către malul opus. De la țărniș și până la fâșia de lumină, razele soarelui străpungeau luciul apei.

Curcubeul nu se mai înălța acum decât până la panglica aceea de lumină.

Părea că se înalță direct către țării. Așa cum era acum, cu picioarele de-abia zărinde, să fi-ncercat a țî-l imagina complet ar fi rezultat un curcubeu cu un arc enorm, întins până hăt, departe, pentru că baza îi era extrem de largă. Asta și pentru că-n față nu se mai vedea decât unul dintre picioare.

Picioare e impropriu spus, desigur, pentru că nu avea, de fapt, picioare curcubeul, fiind mai degrabă plutitor. Dacă te uitai chiar și mai atent, puteai să juri fie că se-nălța din apa de pe malul lacului, fie că se ițea din pământ de undeva. Cât despre arc, nici el nu era clar de se pierdea mai înainte de-a ajunge la nori sau de se risipea chiar în ei.

Dar, chiar și așa rupt, curcubeul părea cu atât mai intens colorat. Părea să se ridice către ceruri, chemând norii cu o tristețe tulburătoare. Privindu-l încontinuu, Asako se simți cuprinsă de acest sentiment care se adâncea din ce în ce mai mult.

Groși, plumburii, norii se-ntindeau până pe malul opus aidoma unor pete de cerneală agățate în absolută nemișcare la orizont.

Curcubeul se risipi mai înainte ca trenul să ajungă la Maibara.

Bărbatul trase o valiză din plasa de bagaje.

Părea plină ochi de lucruri pentru copil. Într-un colț se vedeau un teanc de scutece aranjate frumos și un set de schimburi roz-gălbui, de culoarea piersicii¹.

Se pregătea să-i schimbe scutecul bebelușului.

— Să v-a...? Asako dădu să se aplece către copil, dar se opri. Avusese de gând să-ntrebe „să v-ajut?“, dar „ajutor“ îi păru brusc straniu și cuvintele se stinseră de la sine.

— A, nu-i nevoie, răspunse bărbatul fără să se uite la ea. Sunt obișnuit...

Întinse un ziar peste țeava metalică de abur și deasupra un scutec curat.

— Vai! exclamă impresionată Asako.

— Ați văzut? V-am spus doar că-s obișnuit, râse bărbatul. Dumneavoastră ați schimbat scutece?

— A, nu, deși am învățat la școală cum se face.

— La școală...? Da, e și-asta o chestie.

— Dar chiar știu! I-am văzut pe alții cum fac și sunt totuși femeie...

— Ei, da, atunci se cheamă că știți. Eu unul am făcut-o de atâtea ori, că mi s-a acrit... Bărbatul întinse apoi scutecul de pe țeavă.

Asako zări o etichetă agățată de cufăr cu numele „Ōtani“ scris pe ea.

Bărbatul chiar se pricepea. O șterse pe fetiță de trei, patru ori cu delicatețe între piciorușe. Pielea copilului se

1. *Momoiro* în original, lit. „culoarea piersicii“, dar, fiind vorba despre piersici japoneze, așadar un alb spre roz.

Cuprins

Un curcubeu hibernal	5
Vestigii de visuri	21
Culorile flăcărilor	40
Primăvara la Kyōto	57
Camelii negre	69
Făclii pentru flori	91
Vila Katsura	110
Puntea vieții	126
Sânul de argint	142
În spatele urechii	159
Tabloul cu curcubeu	174
Frunze de toamnă	190
Malul râului	207
Calea curcubeului	224
 <i>Un roman ca un poem renga: Viața și moartea în Călătorie spre curcubeu</i>	 239